

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Gymnázium, Frýdlant nad Ostravicí, náměstí T. G. Masaryka
1260**

Adresa: náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí

Identifikátor školy: 600 016 251

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Frýdek-Místek, Komenského 447, 738 02 Frýdek-Místek

Termín konání orientační inspekce: 6. - 12. června 2000

Čj.	142 161/00-11119
Signatura	on2dt299

Gymnázium Frýdlant nad Ostravicí, náměstí T. G. Masaryka 1260, je zařazeno do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení rozhodnutím ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy poslední změnou s účinností od 1. 1. 1999 pod č. j. 34 207/98-21 ze dne 15. 12. 1998.

V letošním školním roce 1999/2000 má škola v šestiletém studiu 7 tříd a ve čtyřletém 5 tříd denního studia s celkovým počtem žáků 348, z toho 225 dívek.

V šestiletém studiu se škola řídí v prvním ročníku učebním plánem čj. 20594/99-22 ze dne 5. 5. 1999, ve vyšších ročnících učebním plánem čj. 20060/94-23 ze dne 15. 7. 1994, upraveným dne 14. 11. 1995 pod čj. 25048/95-21-23. Ve čtyřletém studiu je vyučováno v prvním ročníku dle učebního plánu čj. 20595/99-22 ze dne 5. 5. 1999 a v dalších ročnících dle učebního plánu čj. 25049/95-21-23 ze dne 14. 11. 1995.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Při orientační inspekci se uskutečnily hospitace u všech vyučujících v hodinách českého jazyka a literatury. Časová dotace a členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá schválenému učebnímu plánu. Vyučující zpracovali celoroční tematické plány učiva, které mají nejen zabránit především obsahové duplicitě, ale také mají zohledňovat zájmy žáků a specifické podmínky regionu. Časové rozvržení učiva v tematických plánech je většinou dodržováno a koresponduje se zápisy probíraného učiva v třídních knihách. Žádné závažné časové zpoždění nebylo ve výuce zjištěno.

Žáci využívají nabídky volitelných a nepovinných předmětů. Podle jejich zájmu je zřizován literární seminář (případně seminář českého jazyka) a umělecký přednes jako nepovinný předmět.

Vlastní přípravě na vyučovací proces věnovali pedagogové přiměřenou pozornost, stanovené výukové cíle v jednotlivých hodinách odpovídaly jak standardu vzdělávání, tak i aktuálnímu složení tříd.

Vedení školy využívá při přidělování učitelských úvazků předmětu český jazyk odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících a respektuje také skutečnost, že kvalitu výuky ovlivňuje také jejich předchozí pedagogická praxe na určitém typu střední školy.

Výuka probíhá v odborné učebně a kmenových třídách. Výukové prostory jsou vhodně a účelně vybaveny, odpovídají psychohygienickým zásadám, pozitivně je nutno hodnotit podnětné a estetické prostředí. Předmětovou komisi řídí pedagog s aprobační český jazyk a dějepis se sedmiletou pedagogickou praxí, který tuto funkci vykonává prvním školním rokem. V předmětové komisi pod jeho vedením pracuje pět učitelek, schůzky se konají minimálně 4x ročně, podle potřeby i častěji. O jednání komise jsou vedeny písemné zápisy, požadavky jsou přenášeny na vedení školy. V rámci rozvrhových možností se uskutečňují vzájemné hospitace.

Žáci používají schválené učebnice, učební pomůcky jsou pořizovány podle finančních možností, jsou modernizovány a využívány. V hospitovaných vyučovacích hodinách nebylo použito didaktické techniky (některé předložené žákovské referáty však byly zpracovány na počítači). Žákovská knihovna obsahuje asi 3000 svazků, učitelská knihovna je velmi dobře vybavena odbornou, naučnou i metodickou literaturou. V kalendářním roce 1999 byly pořizeny

do učitelství knihovny 174 svazky. Škola pravidelně odebírá některé časopisy (Český jazyk, Nové knihy, Host do domu).

V úvodních částech vyučovacích hodin byly jasně stanoveny cíle a bylo objasněno, jak se učivo vztahuje k předešlému. Sporadicky bylo využíváno vstupních motivačních metod. Nezbytné organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku a možnostem žáků. Ve sledovaných vyučovacích hodinách převládaly metody informativně - receptivní a reproduktivní. Převládající organizační formou bylo frontální vyučování se všemi charakteristickými znaky. Vyučující byli v roli přímého řídicího článku. Vyučovací čas byl většinou efektivně využit, učivo bylo interpretováno převážně věcně správně, v souladu se současným stavem teorie a praxe v dané oblasti. Zkoušení a opakování má návaznost na probírané učivo, individuální dispozice žáků jsou respektovány. Akceptují se a respektují dohodnutá pravidla jednání, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytly.

Škola se tradičně účastní olympiády českého jazyka, v letošním školním roce byli úspěšní žáci ve II. kategorii, jedna žákyně obsadila 3. místo v regionálním kole a postoupila do národního kola. K dalším úspěchům patří např. 1. místo v soutěži Rožnovský fejeton, 2. místo v soutěži v mluveném projevu, čestná uznání deseti žákům za účast v literární soutěži o důležitosti cestování mladých lidí. Tři žákyně byly přijaty ministrem školství (účastnily se literární soutěže Českého rozhlasu o nejlepší pohádku - případně dobrodružný příběh).

Průměrný prospěch u letošní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury byl 2,12.

Vedení školy uskutečnilo v letošním školním roce v tomto sledovaném předmětu 12 hospitací (zástupkyně ředitele 10 a ředitel 2).

Zástupkyně ředitele hospitovala společně s inspektorem u všech vyučujících, její hodnocení práce vyučujících je objektivní, taktní, ochotně předává své bohaté pedagogické zkušenosti ostatním. Dokáže vést učitele k chápání a uplatňování současných trendů v oblasti teorie vyučování.

Celkově lze hodnotit kvalitu vzdělávání v českém jazyce a literatuře jako dobrou.

Výtvarná výchova

Předmětu vyučují dvě učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Obsah probíraného učiva a jeho začlenění do didaktického postupu v tematickém plánu je v souladu s osnovami a obsahem předmětu v přijatém vzdělávacím programu. Při realizaci plánovaného projektového vyučování (např. Snová krajina, Vztahy mezi lidmi, Sbírká, Od kořenů po kmen atd.) nedochází k vybočení mimo rámec učiva, případné drobné odchylky jsou v možnostech daných vzdělávacím programem.

Výuka probíhá v menší odborné pracovně, která má ateliérový charakter a umožňuje aktivní činnost žáků. Vybavení učebními pomůckami je hodnoceno jako velmi dobré.

Vyučující mají o práci mimořádný zájem, velmi dobře se orientují v současném výtvarném umění, chápou potřebu pravidelné sebeevaluace v oblasti výtvarné výchovy a výtvarného umění jako součást výkonu své profese.

Obsah učiva je přiměřený schopnostem žáků, postup učivem má logickou návaznost. Žáci jsou vhodně a účelně motivováni, je vzbuzován zájem o nové učivo. Účelně se využívá jejich znalostí z předcházejícího vyučování, z jiných předmětů, z jejich života, z jejich osobních zkušeností a z oblastí jejich zájmů. Vyučující vědí o výraznějších povahových a intelektuálních odlišnostech svých žáků. Uplatňují potřebný individuální přístup a diferenciaci v těch

případech, kdy je to potřebné. Vhodně reagují na rozdílné pracovní tempo žáků, citlivě vnímají reakce žáků na probíranou látku. Sdělují jim, čeho mají v průběhu vyučování dosáhnout, jaký výkon se od nich očekává. Výběr učiva je prováděn s ohledem na větší celek, s ohledem na využitelnost komplexu širších žakovských dovedností.

Metody, formy, typ a struktura vyučovacích hodin jsou adekvátní cílům, obsahu a efektivním formám učení. Vhodným způsobem se střídají činnosti žáků, aby nebyli příliš unaveni stereotypností jedné činnosti. V přístupu k látce se uplatňuje intuitivně - prožitkový a analytický přístup. Trvale je rozvíjena fantazie, představivost a radost z objevování. Dílčí úkoly zadávané v průběhu hodiny žákům jsou jasně a srozumitelně formulovány. Jsou konkrétně specifikovány dříve, než na nich začnou žáci pracovat. Vztahy mezi žáky a vyučujícími jsou dostatečně demokratické. Organizace výuky umožňuje žákům prožít radost z úspěchu, uspokojení, uvolnění. Žáci projevují zájem o práci, jsou dostatečně aktivní, v potřebné míře se u nich projevuje samostatnost. Dokáží vzájemně spolupracovat a jsou ukáznění. Projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytly.

Promyšleně je budován archiv zdařilých žakovských prací, který je spojen s fotografickou dokumentací projektů. Výzdoba školy je obměňována a je velmi dobře koncepčně řešena.

Školní galerie poskytuje výstavní prostor pro výtvarná díla současných umělců i pro žakovské práce. V současné době probíhá monotematická výstava žakovských prací - Krajina. Škola se účastní různých místních soutěží (např. návrh na znak města).

Kvalita výuky výtvarné výchovy je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Společenskovědní předměty

Kvalita výuky byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhá, organizace, forem a metod, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

V oblasti plánování a přípravy výuky byly plněny základní ukazatele, časová dotace výuky dějepisu a základů společenských věd odpovídá schválenému učebnímu plánu, což bylo zjištěno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin.

V rámci inspekční činnosti byly navštíveny tři hodiny výuky dějepisu, stejný počet hospitací byl uskutečněn v předmětu základy společenských věd. Ve vyučovacích jednotkách byly plněny učební osnovy obou předmětů podle příslušného ročníku generalizovaného učebnímu plánu pro gymnázia s šestiletým studijním cyklem a učebnímu plánu gymnázia se čtyřletým studijním cyklem. Ve všech třídách byla sledována kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky.

Všechny navštívené hodiny byly z personálního hlediska vedeny učiteli odborně a pedagogicky způsobilými pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů ve středních školách podle přílohy č. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Z hlediska psychohygienických podmínek lze konstatovat, že učebny, v nichž výuka probíhala, byly dle subjektivního hodnocení esteticky upraveny. Škola má odbornou učebnu jak pro výuku dějepisu, tak občanské výchovy, resp. předmětu základy společenských věd. K dispozici je rovněž společný kabinet pro vyučující obou uvedených předmětů. Audiovizuální technika byla účelně použita ve dvou hodinách. Sociodemografické podmínky neovlivnily průběh výuky.

Vyučující byli schopni organizačně vést výuku, jejich pokyny byly srozumitelné a požadavky přiměřené věku žáků, během vyučovacího procesu sledovali cíl výuky.

V úvodní části hodiny učitelé vždy stanovili didaktický cíl vyučovací jednotky. Hodiny dějepisu

byly věnovány učivu z oblasti dějin Říma, Evropě po zániku antické civilizace a evropským dějinám 16. stol. s akcentem na revoluci v Nizozemí. V navštívených vyučovacích jednotkách předmětu základy společenských věd byla probírána problematika sociálně patologických jevů, sociálních nerovností, posléze řízený rozhovor o demokracii v kontextu s filosofickým odkazem T. G. Masaryka, doplněný sledováním videa.

Kvalita výuky v době hospitační činnosti odpovídala druhu navštívené střední školy. Učitelé byli na jednotlivé hodiny zodpovědně připraveni, aktivita žáků, díky motivaci učitelů, byla ve všech sledovaných hodinách velmi dobrá. Cíle vyučovacích jednotek byly zřejmé, výběr učiva odpovídal cílům a úrovni tříd.

Probrané učivo se shodovalo se zpracovanými tematickými plány. Všichni vyučující, v jejichž hodinách bylo hospitováno, jsou členy předmětové komise společenských věd, jeden vyučující je předsedou sekce dějepisu. Na schůzkách dochází ke koordinaci tematických plánů s návazností na časové rozvržení učiva.

Forma přednesu nové látky byla realizována metodami výkladu, řízeného rozhovoru se žáky a zápisem do sešitů podle pokynů vyučujících. Nové učivo bylo interpretováno správně, příklady funkční, žáci kontrolováni a podle potřeby opravováni.

Při prověřování učiva byli vyučující objektivní, hodnocení mělo pozitivní charakter, analýza chyb byla prováděna bezprostředně po ukončení ústního projevu. Ověřování proběhlo v písemné i ústní formě, výsledky písemného testu však nebyly v průběhu inspekční činnosti k dispozici.

Z hlavních didaktických zásad byly ve všech navštívených hodinách respektovány zásady přiměřenosti a návaznosti.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována stejně jako respektování osobnosti žáka. Komunikace žáků byla na dobré úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách až na jednu výjimku velmi dobrá.

Učitelé měli kladný vztah k žákům, kázeňské problémy v době inspekční činnosti nebyly zaznamenány, lze konstatovat pozitivní vztah žáků k výuce obou předmětů.

Ne ve všech třídách mají žáci k dispozici učebnice, studijní literatura je jim doporučována.

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce společenských věd je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, oblast podmínek výuky velmi dobrá, stejně jako oblast organizace, metod a forem výuky, učivo bylo procvičováno formami ústními i písemnými. Jako velmi dobrou lze též hodnotit oblast interakce a komunikace.

Celkově výuka společenských věd je s převahou pozitiv hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Podle schválených učebních dokumentů se ve škole vyučuje od 1. ročníku obou cyklů základní cizí jazyk ve tříhodinové týdenní dotaci (návaznost na výuku v ZŠ). Současně je zahájena výuka dalšího cizího jazyka rovněž ve tříhodinové týdenní dotaci. Žáci mají možnost výběru mezi anglickým, německým, francouzským a ruským jazykem. Dále jsou v rámci nepovinných a volitelných předmětů nabízeny hodiny konverzace v anglickém, německém a francouzském jazyce a výuka ruštiny. Tematické plány rámcově vymezují mluvnické učivo a konverzační okruhy, které vycházejí z používaných učebnic a požadavků maturitní zkoušky. Bezprostřední příprava učitelů na hospitované hodiny byla promyšlená a zodpovědná. Probírané učivo

navazovalo na předchozí znalosti, učitelé využívali připravené pomůcky a materiály, plnění stanovených cílů bylo zřejmé. Pracovní tempo většinou odpovídalo věku žáků a aktuální úrovni třídy. Cizím jazykům vyučuje celkem sedm učitelek, které splňují požadavky pedagogické a odborné způsobilosti. Předmětová komise se podílí na koncepčním výběru učebnicových řad, vybavení odborných kabinetů a učeben, na přípravě a organizaci jazykových soutěží, poznávacích a jazykových pobytů v zahraničí. Rovněž zajišťuje besedy s rodilými mluvčími a udržuje kontakty s partnerskými školami v zahraničí. Učitelé ve značné míře využívají nabídky metodických akcí a jazykových kurzů, pravidelně spolupracují se vzdělávacími centry - British Council, Goethe Institut, Francouzské centrum, Česká asociace ruštinářů. Pro výuku cizích jazyků jsou využívány čtyři odborné učebny vybavené didaktickou technikou, mapami, gramatickými přehledy a projektovými plakáty. Kabinety jednotlivých jazyků jsou dobře vybaveny doplňkovou a metodickou literaturou, slovníky a časopisy. Učitelé i studenti mohou využívat knižní fond studovny, výukové programy na PC a internet. Vybavení i úprava jazykových učeben vytváří podnětné pracovní prostředí, psychohygienické požadavky byly akceptovány.

V hospitovaných hodinách převažovaly frontální metody a formy práce s dominantní úlohou učitele. V některých případech se uplatnily skupinové činnosti, individuální samostatná práce a prezentace žákovského projektu. Ve všech hodinách byly využívány pomůcky, názorné materiály a systematické zápisy. Metodické postupy při práci s novým textem, které se objevily ve dvou hodinách, byly pečlivě připraveny a efektivní. Většina činností byla vhodně motivována, dialogy vycházely z reálných situací, uplatnily se mezipředmětové vztahy. Písemné testy i ústní žákovské projevy byly vyhodnoceny a klasifikovány. Všechny hodiny byly vedeny v cizím jazyce, u některých vyučujících se projevovala tendence cizojazyčné pokyny překládat do češtiny. Ve většině hodin byl vytvořen dostatečný prostor pro vlastní komunikaci žáků, jejich projev byl však velmi nesmělý až pasivní. Z rozhovoru s vyučujícími vyplynulo, že s výjimkou několika jedinců se dlouhodobě potýkají s problémem aktivního přístupu žáků k cizojazyčnému mluvnímu projevu a jazykové přípravě vůbec.

Všechny sledované oblasti procesu vzdělávání - plánování a příprava výuky, personální, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, metody a formy práce, motivace a hodnocení, byly v průměru posouzeny jako velmi dobré. V interakci a komunikaci se objevovaly jisté rezervy, tato oblast je hodnocena jako dobrá.

Celkově je úroveň výuky cizích jazyků hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (matematika, fyzika)

Kontrolou bylo zjištěno, že časová dotace sledovaným předmětům a její provedené úpravy, členění učiva do jednotlivých ročníků, platný rozvrh hodin, zápisy v třídních knihách a tematické plány vyučujících odpovídají schváleným učebním dokumentům. K výraznějším časovým skluzům nedochází. Bezprostřední příprava pedagogů vede k takovým strukturám hodin, které jsou v souladu s didaktickými zásadami soustavnosti a spojení teorie s praxí. Výukové cíle a náplně hodin stanovují učitelé zkušeně a přiměřeně k věku žáků a ke složení tříd.

Všechny hodiny, v nichž je uskutečňována výuka matematiky a fyziky, jsou vedeny učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu platných předpisů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků formou účasti na odborných seminářích, příp. konferencích vedení školy podporuje, podpora je však v současné době silně finančně limitována.

Požadavky předmětu matematika na materiální vybavení výukových prostor splňuje ve škole

každá kmenová třída. Pro kvalitní vyučování fyzice slouží vhodně a účelně zařízená odborná učebna, fyzikální měření se realizují v samostatné laboratoři. Pro oba předměty škola disponuje dostatečně obsáhlými sbírkami učebních pomůcek, učitelé fyziky by však přivítali modernizaci některých z nich (např. zdrojů různého napětí, měřicích i demonstračních souprav pro mechaniku, výukového počítačového programu Famulus), nevědí však o žádné tržní nabídce. Ve školní knihovně je dostatek studijních materiálů pro matematiku a fyziku, žáci mají možnost výpůjček, informace o obsahu jsou jim dostupné (vnitřní počítačová síť Intranet). Podle společného názoru členů předmětové komise by však také knižní fond měl být inovován, zároveň chápou, že to v současné době není z finančních důvodů možné. Škola pro potřeby učitelů a v přiměřené míře i pro zájemce z řad žáků předplácí odborné časopisy (Matematika a fyzika ve škole, Učitel matematiky, Školská fyzika, Matematicko-fyzikální rozhledy, Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, V říši hvězd). Didaktická i výpočetní technika postačuje všem na ně kladeným požadavkům.

Opravdu podnětná a estetická výzdoba chodeb, čisté a kvalitně udržované učebny, antropometricky vhodný školní nábytek, čistota a komplexní vybavení hygienických příslušenství, to vše dokazuje, že psychohygienické zásady jsou ve škole velmi dobře dodržovány. Odborné učebny mají účelnou a též esteticky vhodnou výzdobu.

Výběr, sled a množství informací předkládaných žákům během výuky je přiměřený náročnosti učiva, vydávané organizační pokyny jsou jasné a srozumitelné. Učitelé intenzivně sledují, pro jakou komplexnější vědomost si žáci vytvářejí předpoklady, na co navazují a čeho mají dosáhnout. Většinou používají frontální metody výuky zohledňující do jisté míry individuální pracovní tempo žáků, vyučovací čas je přitom efektivně využíván. Tím jsou mimo jiné uvědoměle plněny psychohygienické požadavky na organizaci výuky. Skupinová výuka nebyla během hospitací pozorována. V matematice bylo sledováno efektivní navození samostatné aktivity žáků (modelování různě složitých těles jako domácí úkol). Při výuce se pracuje se schválenými učebnicemi, případně jsou používány matematické a fyzikální tabulky. V obou předmětech, obzvláště pak ve fyzice, jsou žáci vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Věcná správnost interpretace nebyla během hospitací porušena.

Pro vstupní motivaci bylo v hospitovaných hodinách nejčastěji použito oznámení programu nebo hodnocení domácí přípravy. Pro pozitivní posilování jsou běžně všemi učiteli používány povzbuzující výzvy a poskytování pomoci při řešení konkrétních úkolů. Také různost používaných forem zkoušení, zdůrazňování úspěchů a taktní aplikace korekčních postupů přispívají k vytváření pozitivního vztahu žáků k předmětům. Učitelé většinou používají širokou škálu diagnostických metod, což jim umožňuje vytvoření spolehlivé zpětné vazby. Při zadávání otázek a úkolů je respektována zásada přiměřenosti. Hodnocení písemných zkoušek je společné a obsahuje analýzu chyb, u ústních zkoušek je hodnocení zaměřeno převážně pozitivně a zdůvodňuje výsledek. Z iniciativy učitelů se nepravidelně uskutečňují srovnávací zkoušky ve třídách stejného ročníku.

Spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy je zřejmě založena na vzájemné důvěře, dohodnutá pravidla jednání jsou zřetelně akceptovaná a respektovaná. Rozvíjení komunikativní schopnosti žáků některými učiteli má však rezervy, které by se měly stát předmětem trvalejší odborné diskuse v rámci činnosti předmětové komise. Verbální a neverbální komunikace učitelů je inteligentní a pro žáky příkladná. Během hospitací nebyly pozorovány žádné projevy nežádoucího chování žáků.

Ve všech sledovaných aspektech je při vzdělávání v matematice a fyzice zaznamenána přítomnost pouze nepodstatných nebo formálních nedostatků. Jeho úroveň je proto hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Výuka hospitovaného předmětu probíhala podle schválených učebních dokumentů. Učební osnovy jsou vyučujícími po předchozí domluvě v metodické komisi rozpracovány do rámcových tematických plánů schválených vedením školy. Porovnáním zápisů v třídních knihách s tematickými plány a schválenými učebními dokumenty bylo zjištěno, že týdenní dotace odpovídají učebním plánům. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě a kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Učivo probírané v hospitovaných hodinách plně korespondovalo s časovým rozvržením daným tematickými plány jednotlivých vyučujících. V posledních ročnících obou typů je jako volitelný předmět zřízen seminář ze zeměpisu. Příprava učitelů na výuku byla velmi dobrá a promyšlená. Výukové cíle byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. Všichni tři vyučující předmětu splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Ve škole je zřízena, dobře vybavena a esteticky vkusně upravena odborná učebna zeměpisu, ve které je vyučována většina vyučovacích hodin předmětu. Dle vyjádření vyučujících i osobní kontroly inspektora je učebních pomůcek pro zeměpis dostatek, jsou využívány účelně a dle finančních možností jsou průběžně doplňovány a modernizovány. Odborná knihovnička je dobře vybavena základní literaturou včetně časopisů (Geografické rozhledy, Lidé a Země) a videonahrávek. Z didaktické techniky je možno využívat televizor s videopřehrávačem, zpětný projektor a v počítačové učebně zeměpisný program Tarasoft.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům, zřejmá byla návaznost na předchozí vědomosti a znalosti žáků. Organizační pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné. V hospitovaných hodinách převažovaly frontální činnosti nad skupinovými či individuálními. Hodiny měly klasickou stavbu s převahou výkladové části učitelů a zápisy žáků do sešitů, což je dáno hlavně značnou absencí učebnic u žáků čtyřletého a vyšších ročníků šestiletého studia. Forma diktování probíraného učiva tím snižuje celkovou efektivitu využití vyučovacího času. Žáci byli v hodinách systematicky vedeni k práci se školními atlasy a nástěnnými mapami. Vyučující učivo vhodně aktualizovali, využívali ukázky z doplňující literatury, příkladů z praxe i mezipředmětových vztahů. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Ve většině tříd jsou žákům zadávány referáty k probíranému učivu, žáci, kteří projeví zájem o maturitní zkoušku ze zeměpisu, mají doporučeno zpracování seminární práce.

Žáci projevovali vlastní přiměřenou aktivitu, jejich znalosti byly vesměs velmi dobré, úroveň vedení sešitů rozdílná. V hospitovaných hodinách byl patrný pozitivní vztah mezi vyučujícími a žáky, převládalo prostředí důvěry a vzájemné tolerance. Učitelé dokázali navodit klidnou pracovní atmosféru, nežádoucí projevy žáků nebyly během hospitací pozorovány.

Vzhledem k tomu, že většina sledovaných jevů má velmi dobrou úroveň, je celkové hodnocení výuky zeměpisu ve škole velmi dobré.

Tělesná výchova

Předmět je vyučován ve druhém a třetím ročníku šestiletého studia s tříhodinovou týdenní časovou dotací. Ve všech ostatních ročnících obou typů studia je dotace dvouhodinová. Tematické plány vyučujících jsou pečlivě zpracovány v souladu s učebními osnovami a zajišťují kontinuitu výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky.

V letošním školním roce jsou zřízeny dvě skupiny nepovinného předměty sportovní hry se zaměřením na odbíjenou a sportovní gymnastiku a sportovní kroužek všeobecného zaměření. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a odpovídají aktuálnímu složení tříd. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami a při výuce tyto žáky

respektují.

Všechny hodiny tělesné výchovy jsou vyučovány učiteli s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, což značně přispívá ke kvalitě výuky. Pro výuku předmětu má škola dostatek vhodných prostor, které jsou majetkem města Frýdlantu n. Ostr. a jsou společně užívány se základní školou. V rámci pronájmu a dohody s městem se využívají dvě tělocvičny, malá posilovna a venkovní sportovní areál s travnatým hřištěm, atletickými sektory pro skok daleký a vrh koulí a dvouseťmetrovým běžeckým oválem včetně stometrové sprintérské rovinky. Součástí areálu jsou jedno hřiště na házenou a košíkovou a dva kurty pro odbíjenou s asfaltovým povrchem. Materiální vybavení sportovním náčiním a náradím je velmi dobré, náčiní je pravidelně doplňováno. Psychohygienické podmínky výuky lze vzhledem k prostorovým podmínkám hodnotit rovněž jako velmi dobré.

Ve sledovaných hodinách vyučující dbali na pořadovost a bezpečnost, jejich organizační pokyny byly žákům jasné a srozumitelné. Struktura vyučovacích hodin odpovídala věkovým zvláštnostem, pohlaví žáků a výukovým cílům. Metodické postupy byly správné a odpovídaly současnému stavu teorie a praxe tělesné výchovy. V hodinách bylo umožněno úspěšné uplatnění všech žáků, jejich fyzické zatížení bylo odpovídající a efektivita využití vyučovacího času byla vysoká. Učitelé se snažili pracovat s žáky individuálně a průběžně opravovali jejich chyby v technickém provedení. Ve všech hodinách byla zařazena vhodná relaxační cvičení a byly dodržovány psychohygienické zásady.

Žáci byli pozitivně motivováni, sami byli aktivní a k výuce projevovali pozitivní vztah. V závěru hodin vyučující prováděli hodnocení výkonů žáků, při němž byly respektovány individuální dispozice a oceňována snaha o zlepšení. Hodnocení obsahovalo analýzu chyb.

Komunikace byla založena na vzájemné důvěře, projevy nežádoucího chování žáků nebyly v hospitovaných hodinách zaznamenány.

Sledované jevy a základní ukazatele pro hodnocení kvality vzdělávání, stejně jako celkové hodnocení předmětu tělesná výchova je velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávání

Vzhledem ke sledovaným předmětům je úroveň vzdělávání ve škole hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry jsou stanoveny ředitelem na základě analýzy prostředí a podmínek, ve kterých se škola nachází, a na jeho vlastních znalostech personálních a technických možností školy. I když jsou všechny třídy všeobecného zaměření, prioritami je výuka cizích jazyků a výpočetní techniky. Písemná forma koncepce má logickou strukturu, reaguje na požadavky trhu a její stanovené cíle jsou reálné. Zavedení čtyřletého i šestiletého studia se vzhledem ke spádovosti města Frýdlantu n. Ostr. jeví jako optimální. Koncepční záměry jsou kladně přijímány rodičovskou veřejností, o čemž svědčí i stále značný zájem o studium na dané škole.

Plánování je pojato jako ucelený systém, který vychází z celoročního plánu práce (Organizace

školního roku), který je rozpracován na jednotlivé měsíce. Při plánování je využíváno především podnětů a připomínek vycházejících z předmětových komisí. Porovnáním aktuálních a schválených učebních plánů nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti.

Rozpracovaný učební plán poskytuje žákům širokou škálu volitelných předmětů. V letošním školním roce poskytovala nabídka 10 volitelných předmětů a dle zájmu žáků jich bylo zřízeno 7. Nepovinných předmětů je zřízeno 6 skupin.

Koncepce školy je promyšlená, vychází ze zájmu rodičovské veřejnosti, prostorových a personálních podmínek. Systém plánování je ucelený.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Ředitel má promyšleně zpracovanou organizační strukturu školy. Po rozhovorech s vyučujícími lze konstatovat, že tato struktura umožňuje účinné a operativní řízení. Vedení školy má vytvořen „Vnitřní řád školy pro pracovníky“, v němž jsou zakotveny veškeré kompetence pedagogických i ostatních zaměstnanců školy.

Rozšířené vedení školy je tvořeno ředitelem, zástupkyní ředitele, výchovnou poradkyní a předsedy předmětových komisí.

Kontrolou povinné dokumentace dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/184 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjištěno, že dokumentace je vedena řádně a úplně na předepsaných tiskopisech. Ochrana osobních dat všech pracovníků školy je zodpovědně zajištěna.

Jako poradní orgány jsou ustanoveny a účinně využívány pedagogická rada a předmětové komise.

Pracovníci školy mají velmi dobrý přístup ke všem potřebným informacím, které získávají především na pracovních poradách, na nástěnce ve sborovně a využitím internetu ve většině kabinetů. Žáci jsou informováni průběžně svými třídními učiteli, relacemi ve školním rozhlase či nástěnkami výchovného poradenství a mimoškolních aktivit. Všem žákům je umožněn každodenní přístup k internetu. Rodičům a zákonným zástupcům poskytuje škola informace na třídních schůzkách, konaných 3x ročně, a na plenárním zasedání občanského sdružení školy (GM klub). Po vzájemné domluvě mohou rodiče kdykoli navštívit třídní učitele, jednotlivé vyučující či zástupce vedení školy. V případě závažných kázeňských přestupků nebo při výrazném zhoršení prospěchu jsou rodiče zváni do školy formou telefonátu, následně doporučeným dopisem.

Na veřejnosti se škola prezentuje informacemi v regionálním tisku, městském zpravodaji a především organizací vernisáží a výstav prací svých žáků i dalších výtvarníků ve školní galerii. Žáci uskutečňují během roku řadu kulturních vystoupení ve městě (např. pro klub důchodců) a celoročně spolupracují s Dětským domovem v Čeladné.

Výroční zpráva školy poskytuje veškeré informace předepsané zákonem.

Oblast kvality a funkčnosti organizačního uspořádání školy a informačních systémů je hodnocena jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Během inspekce navštívil ředitel školy a zástupkyně ředitele, několik hospitovaných hodin

společně s jednotlivými inspektory. Průběžně bylo sledováno i běžné každodenní jednání vedoucích pracovníků s podřízenými. Ve všech případech šlo o liberální a formálně velmi slušné jednání a zadávání pracovních úkolů.

Operativní řízení je jako celek funkční, účinné a navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Formou práce předmětových komisí jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro uplatnění iniciativy a tvořivosti všech vyučujících.

Součástí inspekce byla kontrola osobních dokladů o odborné a pedagogické způsobilosti všech vyučujících. Bylo zjištěno, že ve všech vyučovaných předmětech je s výjimkou šesti hodin hudební výchovy zabezpečena úplná odborná a pedagogická způsobilost. V rámci finančních možností školy je učitelům umožňováno další rozšiřující studium i účast na příležitostných vzdělávacích akcích. Pomoc začínajícím pedagogům je zajištěna uvádějícími učiteli a jejich účastí při jednáních předmětových komisí.

Ředitel má vytvořen vnitřní platový předpis, kritéria hmotného stimuluování všech pracovníků školy jsou všeobecně známá.

System, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Vytvořený systém vnitřní kontroly vychází z celoročního plánu kontrolní a hospitační činnosti ředitele a zástupkyně ředitele školy, který je konkretizován pro jednotlivé měsíce školního roku. Inspekci bylo zjištěno, že je průběžně prováděna kontrola pedagogické dokumentace třídních učitelů, výchovné poradkyně i práce předmětových komisí. Hospitační činnost ředitele i zástupkyně je dostatečně četná, jednotlivé hospitované vyučovací hodiny jsou s vyučujícími analyzovány a hodnoceny. O hospitacích jsou vedeny písemné zápisy. Ředitel školy provádí pravidelné a systematické kontroly provozu školy a jejího hospodaření. Výsledky kontrol jsou s jednotlivými pracovníky následně projednávány a opatření k nápravě zjištěných nedostatků jsou řešeny pohovorem, případně snížením nenárokových složek platu.

Pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků jsou ve většině profilujících předmětů prováděny srovnávací testy. Analýza výsledků je prováděna v rámci předmětových komisí, případně na pracovních poradách všech pedagogických pracovníků školy.

System, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Informační a výpočetní technika

Škola má dvě nadstandardně zařízené počítačové učebny. V každé je v moderním a esteticky příjemném prostředí umístěno 11 žákovských pracovišť spojených v jedné lokální síti. Počet míst umožňuje práci systémem 1 žák - 1 počítač. Ve stejné síti jsou zapojeny i počítače ve

většinou učitelových kabinetů. Všechny stanice jsou připojeny k síti Internet (škola platí plně postačující 2 GB informací měsíčně). V učebnách je dále instalován zpětný projektor, bezprašná tabule, laserová nebo jehličková tiskárna a scanner. Programové vybavení umožňuje aplikaci výukových programů v zeměpise, fyzice, biologii, matematice a v chemii, cizí jazyky se realizují též přímo užitím Internetu. V učebnách probíhá také školení učitelů ve využití počítačové techniky ve vyučovacím procesu. Vnitřní informační systém školy je z velké části realizován interní sítí Intranet.

Potenciál informační a výpočetní techniky a jeho realizace se hodnotí stupněm vynikající.

- Jeden z vyučujících matematiky organizuje matematickou soutěž pro žáky 8. tříd základních škol nejbližšího okolí (letošní účast - 114 žáků). Tato aktivita má hlavní význam v poznávání potenciálních žáků gymnázia.
- Mezinárodní spolupráce s gymnáziem v německém Friedlandu umožňuje užitečnou výměnu zajímavých didaktických zkušeností pro učitele a realizaci výsledků cizojazyčného vzdělávání pro žáky. V rámci této spolupráce je též organizován šachový turnaj po internetu.
- V letošním školním roce má šest žáků (talentovaných sportovců) umožněno studium dle individuálních studijních plánů.
- Pro žáky školy je letos prvním rokem vyhlášena „Soutěž o nejlepšího sportovce“ a uspořádána byla školní kola v sálové kopané, kopané, odbíjené a skoku vysokém. V rámci Asociace školních sportovních klubů se stala škola pořadatelem okresního kola středoškolských her v odbíjené chlapců. Na veřejnosti se žáci prezentují velmi dobrými výsledky ve sportovních soutěžích, kdy družstva dívek ve sportovní gymnastice a šplhu zvítězila v okresních kolech a následně se umístila na čtvrtých místech v regionu. V rámci okresu získala druhá místa dívky v přespolním běhu a lyžování, stejně jako chlapci v odbíjené a lyžování. Třetí místa získala děvčata v plavání a košíkové. V budově školy je tělesná výchova a sport propagována velmi vkusnou a funkční nástěnkou, tabulí sportovních rekordů školy a vystavenými poháry získanými při soutěžích.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční podkladová dokumentace
- Zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR s účinností od 1. 1. 1999 pod čj. 34 207/98-21 ze dne 15. 12. 1998
- Schválené učební plány a učební osnovy
- Standard vzdělávání ve čtyřletém gymnáziu
- Povinná dokumentace podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Organizace školního roku 1999 - 2000
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999
- Zápisy z jednání předmětových komisí
- Zápisy z hospitační činnosti ředitele a zástupkyně ředitele školy

- Tematické plány vyučujících

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Velmi vysoké procento odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, které představuje 98,9 %.
- Dobře promyšlené vybavení informační a výpočetní technikou, které umožňuje její nadstandardní využívání ve vyučovacím procesu.
- Realizace funkční vnitřní počítačové sítě Intranet, která je plně dostupná žákům i učitelům.
- Žákům s mimořádným sportovním nadáním je umožněno studium dle individuálních studijních plánů.
- Škola se na veřejnosti prezentuje velmi dobrými výsledky v soutěžích a olympiádách a širokou škálou kulturních akcí.
- Velmi užitečná spolupráce s Gymnáziem v německém Friedlandu.
- Škola předplácí široké spektrum didaktických i zájmových časopisů pro matematiku a fyziku.
- Jeden z učitelů organizuje matematickou soutěž pro žáky 8. tříd základních škol v nejbližším okolí.

Negativa:

- Některé učební pomůcky pro výuku fyziky vyžadují modernizaci.
- Knižní fond učitelské a žákovské knihovny není z finančních důvodů pravidelně inovován.
- Žáci čtyřletého a vyšších ročníků šestiletého studia nemají většinou vlastní učebnice (např. dějepis, zeměpis, základy společenských věd).

Škola využívá finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu efektivně.

Podmínky výuky a vlastní vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré, stejně jako řízení školy.

Ve škole výrazně převažují pozitiva, proto je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Šrubař
Členové týmu	Mgr. Ing. Petr Bujok
	Mgr. Jiří Komín
	Mgr. Karel Mareš
	Mgr. Marie Židková

Ve Frýdku-Místku dne 26. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. června 2000

Razítko

Ředitel školy:	Podpis
Mgr. Aleš Nezhoda

*Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.
Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
--------	------------------------

Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-07-14	142 173/00-11140
Zřizovatel	2000-07-14	142 172/00-11119
Rada školy	není zřízena	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nepodány